

המלמד

parashatshavua.com

מתכוננים לפרשה

מה בפרשה?

בלק מלך מואב חשש מבני ישראל לאחר שראה את מה שעשו לאמורי והוא החליט לחפש דרך לנצח את ישראל. בלק שלח שליחים לקרא לבלעם לקלל את ישראל. ה' הזהיר את בלעם שלא ילך, אבל בפעם השנייה שבלק שלח שליחים ה' אפשר לבלעם ללכת, אף על פי שהוא לא רצה שבלעם ילך. ה' פעם על שבלעם היה כל כך להוט ללכת לקלל את ישראל ושלח מלאך לעצרו בדרך. אתונו של בלעם ראתה את המלאך ועצרה, אבל בלעם לא ראה את המלאך והכה את האתון, לסמון לה שתמשיך ללכת. בלעם הכה את אתונו שלש פעמים, עד שה' נתן כח דבור לאתון והיא נזפה בבלעם על שהכה אותה סתם. רק אז בלעם ראה את המלאך. המלאך נתן לבלעם להמשיך בדרך, אבל הזהירו שיזכר רק מה שה' יגיד לו.

בלעם הודיע לבלק שהוא יוכל לדבר רק את מה שה' ישים בפיו. בלק הביא את בלעם למקומות שונים, ובכל מקום בלעם ניסה לקלל את ישראל, אבל בסופו של דבר ברך אותם. לאחר הפעם השלישית בלק שלח את בלעם למקומו.

בסוף הפרשה חטאו אנשים מבני ישראל שרצו להתחתן עם בנות מואב והתחילו לעבד עבודה זרה. זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני, התחתן עם כזבי בת צור בת נשיא מדן ובזה את משה רבנו בפני כל העדה. פנחס בן אלעזר הכהן הרג אותם ונעשו לו נסים גדולים. (הרב צבי האריס)

”ותרא האתון את-מלאך ה'... ותלחץ את-רגל בלעם אל-הקיר ויסף להכתה”

המלמד

מתכוננים לפרשה

הזמנת בלעם לקלל את עם ישראל (כב, ביכא)

בלק בן צפור, שהיה מלך מואב, שומע ורואה את מלחמות עם ישראל בסיחון מלך האמורי ועוג מלך הבשן וכעת עם ישראל מגיעים לערבות מואב. מתוך הדאגה הוא כורת ברית עם מדין שהייתה אויבת שלו ורק בכדי להילחם בעם ישראל.

1. כיצד מתאר בלק לזקני מדין את הפחד מפני בני ישראל? השלימו: "עַתָּה _____ אֶת כָּל סְבִיבֵינוּ בְּ_____ הַשָּׂדֶה" (כב, ד)
2. ומה ראה מואב ליטול עצה ממדין, כיון שראו את ישראל נוצחים שלא כמנהג העולם, אמרו, מנהיגם (משה רבינו) של אלו במדין נתגדל, נשאל מהם מה מדתו, אמרו לו, אין כחו אלא בפיו, אמרו, אף אנו נבא עליהם באדם שכחו בפיו. למי פונה בלק ומה הוא מבקש ממנו לעשות כדי לנצח את עם ישראל? (כב, הו)
3. זקני מואב וזקני מדין הולכים לבלעם עם קסמים בידם כדי שבלעם לא יתחמק מהשליחות ובלעם נאלץ להודות שכוחו תלוי בקב"ה והוא מתגלה אליו רק בלילה. הקב"ה שואל את בלעם כדי להטעות את בלעם "מי האנשים הללו?" ובלעם מספר את בקשת בלק בן ציפור. מה משיב לו הקב"ה? השלימו: "לא תִלְדֶּךָ עִמָּהֶם _____ הוא" (כב, יב)
4. שרי בלק חוזרים ומספרים את תשובת בלעם. בלק שולח שרים נכבדים יותר לשכנע את בלעם שאהב כבוד. ומתשובת בלעם למדו חז"ל את חמדנותו של בלעם שאמר: "אִם יִתֵּן לִי בָּלַק מְלֶאכֶת בֵּיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב" שזה בעצם מה שרצה. הקב"ה אומר לבלעם שילך איתם. באיזה התנאי? (כב, כ)

מלאך ה' ואתונו של בלעם (כב כב"ה)

1. בלעם הרשע מתעורר מוקדם בבוקר ומרוב שמחה לקלל את עם ישראל הוא מכין את החמור בעצמו למרות שהוא היה מכובד והיו לו עבדים שעושים זאת. הקב"ה כועס עליו ושולח מלאך להזכיר לו את השליחות. למי מתגלה המלאך? (כב, כג)
2. המלאך מתגלה לאתונו של בלעם עם חרב שלופה שלוש פעמים ובלעם לא ראה אותו, שנתן הקב"ה רשות לבהמה לראות יותר מן האדם כיוון שהאדם יש בו דעת ועלולה דעתו להיטרף כשיראה מזיקין (שדים). האתון מנסה לברוח מהמלאך ובלעם מכה אותה בכל פעם. השלימו את הטבלה: (כב, כג"ז)

מה עושה האתון	המקום שמתגלה בו המלאך
	בדרך
	הכרמים _____
הקרקע _____	

3. הקב"ה עושה נס ופותח את פי האתון השלימו: (כב, כח) "..... מָה עָשִׂיתִי _____ זֶה _____"

המלאך מתגלה לבלעם וחוזר על הציווי של הקב"ה "וְאָפַס אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אָדָּבַר אֵלָיךָ אֶתוֹ תְּדַבֵּר".

המלמד

מתכוננים לפרשה

הקללות שהופכות לברכות בפעם הראשונה (כג, לו - כג, יג)

1. בלק יוצא לקראת בלעם ולמחרת בבוקר מעלה אותו למקום גבוה לראות את קצה העם ולקלל את עם ישראל. מה מבקש בלעם מבלק לעשות? (כג, א)
2. הקב"ה שם בפיו בלעם ברכות במקום קללות. מיתחו קווים להשלים את הברכות: (כג, ח"י)

ומספר את רבע ישראל	מה אקב לא קבה אל
ובגוים לא יתחשב	כי מראש צרים אראנו
ותהי אחריתי כמהו	הן עם לברך ישכן
ומה אעם לא זעם	מי מנה עפר יעקב
ומגבעות אשורנו	תמת נפשי מות ישראלים

הקללות שהופכות לברכות בפעם השניה (כג, יג - כד, יג)

1. בלק כועס על בלעם ומציע ללכת למקום אחר לראש הפסגה בשדה צופים (בלק ראה בקסמיו שעם ישראל ינזק שם). שוב מנסה בלעם לקלל אך הקב"ה שם ברכות בפיהו. השלימו חלק מהברכות (כג, כא-כד):

לא הביט _____ ולא _____ :
 כי לא _____ ביעקב _____ בישראל
 הן עם _____ ?תנשא _____

הקללות שהופכות לברכות בפעם השלישית (כג, כז - כד, יג)

1. מהו המקום השלישי שבלק לוקח את בלעם לקלל את ישראל? (כח, ב) ראש הפעור הנשקף על פני הישימון.
2. בלעם הרשע מבין שהקב"ה שמח מהברכות ובפעם זו הוא רוצה מיד לברך ולכן שורה עליו רוח ה'. מיתחו קווים בין חלקי הברכות (כד, היט)

ועצמתיהם יגרם ויחציו ימחץ:	מה טבו אהליך יעקב
וארריך ארור	יאכל גוים צריו
משכנתך ישראל	כרע שכב כארי
וכלביא מי יקימונו	מברכיך ברוך

המלמד

מתכוננים לפרשה

עצותיו של בלעם הרשע (כד, יד-כה)

1. בלק כועס על ברכותיו של בלעם ודורש ממנו ללכת "ועתה ברח לך אל מקומך...". בלעם הרשע יודע שהקב"ה לא רוצה לקלל את עם ישראל אך הוא מייעץ לבלק כיצד אפשר להכשיל את עם ישראל (כפי שנראה בהמשך). למרות העצה הרעה לפגוע בעם ישראל, ממשיך בלעם בנבואותיו על כך שבאחרית הימים עם ישראל יכבוש את מואב "אֶרְאֶנּוּ וְלֹא עֲתָה אֲשׁוּרְנּוּ וְלֹא קָרוֹב דְּרֹךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב וְקָם שִׁבְט מִיִּשְׂרָאֵל...". מה יעשה עם ישראל למואב? (כד,יז)

בלעם הרשע מוסיף נבואות על העמים שהיו מסביב (עמלק, אדום, קניז, אשור...) וחוזר לביתו ללא כלום

חטאם של ישראל עם בנות מואב(כה, א-ט)

1. עם ישראל יושב בשיטים בערבות מואב ועפ"י עצת בלעם, בנות מואב הולכות להתחתן עם הבנים מבני ישראל. מה אומרות בנות מואב לבני ישראל לעשות? (כה,ב)
2. הקב"ה ציווה על נישואין רק בין יהודים ומצווה את משה להרוג את כל האנשים החוטאים (נגד השמים) וכך משה עושה. תוך כדי המעשה, מגיע זמרי בן סלוא עם אישה מדיינית שרצה להתחתן איתה ושואל את משה לפני כולם "מי התיר לך להינשא עם בת יתרו?" (משה התחתן עם ציפורה לפני מתן תורה ולכן היה מותר). מה עושים משה וכל חכמי ישראל? (כה,ו)
3. בגלל החטא של בני ישראל שהתחתנו עם בנות מואב, פורצת מגפה בעם. מה עושה פנחס בן אלעזר הכהן שגורם לעצירת המגפה? (כה,ז)
4. כמה מבני ישראל מתו במגיפה? (כה,ט)

המלמד

מתכוננים לפרשה

תפזורת לפרשה

מ	ה	ט	ו	ב	ו	א	ו	ה	ל	י	כ
ק	ו	ד	ז	ר	ז	צ	מ	ר	א	ק	פ
ר	א	א	ס	א	ב	ה	נ	ו	ר	ו	י
ש	ט	ש	ב	ש	ל	ו	ע	ש	מ	פ	ה
ל	פ	ת	נ	צ	נ	ע	י	ה	ב	ח	א
ל	י	ו	ו	ו	ר	פ	ב	כ	ר	ח	ת
א	י	מ	כ	ר	ו	ל	צ	ח	כ	מ	ו
ק	ב	ה	ש	י	ע	ב	נ	ל	י	ו	נ
ב	ק	ע	י	מ	ב	כ	ו	כ	כ	ר	ד
ה	נ	י	ד	מ	ק	ז	ס	ב	ב	ה	מ
א	ק	נ	ד	פ	מ	י	ל	ג	ר	ד	צ
ל	נ	ת	ב	נ	ח	ע	כ	ש	ו	ג	פ
ר	ס	ש	ל	ח	א	י	ב	ל	כ	מ	ע
צ	ת	נ	ק	ס	מ	י	מ	ת	י	ח	ל

מחסן מילים:

בלק, מואב, מדין, בלעם, בעור, שתום העין, פי האתון, משעול, פנחס, מה טובו אוהליך, קסמים, רגלים, ראש צורים, לא קבה אל, כלחך השור, לבדד ישכון, עם כלביא, דרך כוכב מיעקב, רומח, מברכיך ברוך

תורתך שעשועי

א"ת לפרשת השבוע

מאת הרב דוד יפה

על גבה רכב בלעם וה' פתחו את פיה (פרק כ"ב פסוק כ"ז)	_____	א
פוזר מעם ישראל, וזעב שעל ידי קללה יבניעם (תזילת הפרשה)	_____	ב
הייתה משני צדי הדרך שבה הלך בלעם (פרק כ"ב פסוק כ"ד)	_____	ג
שם אותו ה' בפיו של בלעם (פרק כ"ג פסוק ט"ו)	_____	ד
"...ויבאו אל בלק ויאמרו מאן בלעם _____ עמנו" (פרק כ"ב פסוק י"ד)	_____	ה
מילה שפירושה מקרה (פרק כ"ג פסוק ד')	_____	ו
בלעם לא הסתפק בבית מלא כסף ו _____ (פרק כ"ב פסוק י"ז)	_____	ז
הייתה בידו של מלאך ה' (פרק כ"ב פסוק כ"ג)	_____	ח
לא ישכבו האריה והלביא עד שיאכלו אותו (פרק כ"ג פסוק כ"ד)	_____	ט
כמותם מבקש בלעם להיות במותו (פרק כ"ג פסוק י')	_____	י
נמצע מבלעם כיוון שברך את ישראל (פרק כ"ד פסוק י"א).	_____	יא
כמותו קם עם ישראל בכל בוקר (פרק כ"ג פסוק כ"ד)	_____	יב
נעמד בדרכו של בלעם (פרק כ"ב פסוק כ"ב)	_____	יג
כינוי לקסמים שאין בעם ישראל (פרק כ"ג פסוק כ"ג)	_____	יד
מושביו של שבט הקיני (פרק כ"ד פסוק כא')	_____	טו
ראשית גויים (פרק כ"ד פסוק כ')	_____	טז
קינא לה' ופגע בזוטא מבני ישראל (פרק כ"ה פסוק ז')	_____	יז
אביו של בלק (פרק כ"ב פסוק י')	_____	יח
אליו נלווצה רגלו של בלעם (פרק כ"ב פסוק כ"ה)	_____	יט
כלי שעומו הרג פנזס את הישראלי והמודינית (פרק כ"ה פסוק ז')	_____	כ
כשהוא אוכל את ירק השדה, אינו משאיר דבר (פרק כ"ב פסוק ד')	_____	כא
סוג של קול שופר המושמעת לכבוד המלך (פרק כ"ג פסוק כ"א)	_____	כב

